GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 63. Vinerĭ, 20 Martie (1 Aprilie). 1887.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu 1 Aprilie 1887 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ** pe triluniulŭ Aprilie, Maiu şi Iuniu, la care învitămŭ pe toţĭ onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
pe trei lunĭ	**3 fl.**	pe trei lunĭ	**10 francĭ**
„ şése „	6 „	„ şése „	**20** „
„ unŭ anŭ	**12** „	„ unŭ anŭ	**40** „

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Abonaţilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ făşiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Braşovŭ, 19 Martie 1887.

Este o stare de profundă iritaţiune nervósă, ce a cuprinsŭ mai alesŭ de unŭ timpŭ încóce organismulŭ împĕrăţiei nóstre dualistice. Nimenĭ nu mai este mulţămitŭ cu nimicŭ, nicĭ în Cisnicĭ în Translaitania.

Nemţii austriacĭ nu mai găsescŭ plăcere la dualismŭ, pentru că nu mai potŭ esercita supre maţia peste popórele slave din partea de dincolo a monarchiei, ca mai înainte. Slavii, şi în deosebĭ Cehii, n'au fostŭ niciodată amicĭ ai formei de statŭ dualistice şi nicĭ că se vorŭ împrietenĭ vre odată cu ea, mai alesŭ vĕḍêndŭ, că din causa cumĕtrilorŭ dualiştĭ ungurĭ nicĭ atâtŭ nu potŭ scóte la cale, ca sĕ se tipărésca textulŭ bancnotelorŭ şi în limba cehică. De Românĭ etc. nicĭ că mai vorbimŭ. Ei au fostŭ chiar sacrificaţĭ ideei de statŭ dualistice şi, ca sĕ întrebuinţămŭ espresiunea comitetului electoralŭ din Sibiiu, arŭ avé destulă causă de a fi „desgustaţĭ" de resultatele erei dualistice. Ungurii asemenea nu mai suntŭ mulţumiţĭ cu dualismulŭ pentru că nu le mai póte aduce nicĭ unŭ folosŭ, după ce cei din Viena suntŭ hotărîţĭ a nu le mai face nicĭ o concesiune nouă şi prin urmare nu mai suntŭ de locŭ prospecte de câştigŭ, de altă parte însĕ dualismulŭ îĭ încurcă pe Ungurĭ în desvoltarea şi mersulŭ lorŭ spre totala emancipare, în politica şi aspiraţiunile lorŭ.

Nu mai consună, de pildă, cu aspiraţiunile de faţă şovinistice ale Maghiarilorŭ ca sĕ li se céră fiilorŭ lorŭ sĕ depună esamenulŭ de oficerŭ în armata comună în limba germană, care, în scólele din Ungaria abia este admisă ca din graţiă.

Ministrulŭ honveḍilorŭ br. Fejervary fiindŭ interpelatŭ în camera ungară, de ce nu face paşĭ ca sĕ se dea voiă tinerilorŭ maghiarĭ sĕ depună esamenulŭ de oficerĭ de reservă în limba maghiară, s'a folositŭ de-o asemĕnare cam stângace spre a dovedi, că într'o armată trebue sĕ fiă o limbă de înţelegere comună, căcĭ la din contră s'ar produce unŭ chaosŭ, o confusiune babilonică. Br. Fejervary a pusŭ adecă întrebarea: „Ce ar ḍice Francesii décă cineva ar pretinde ca oficerii lorŭ sĕ pună esamenŭ şi în limba germană?"

Oposiţiunalii ungurĭ lucră fórte logicŭ, când îlŭ atacă cu vehemenţă pe ministrulŭ honveḍilorŭ pentru acéstă aserţiune. Căcĭ bine sĕ luămŭ aminte, cine suntŭ aceia, carĭ bucină ḍilnicŭ prin graiu şi în scrisŭ, că în Ungaria nu recunoscŭ decâtŭ Ungurĭ şi o limbă ungurécă şi că acestŭ statŭ cu tóte aşeḍămintele sale este esclusivŭ maghiarŭ, décă nu înşişĭ colegii d-lui br. Fejervary? Şi décă locuitorii Ungariei suntŭ toţĭ Maghiarĭ, precum ai Franciei suntŭ Francesĭ, atuncĭ de ce li se impune o limbă străină?

Inţelegemŭ, că în Cislaitania limba armatei sĕ fiă cea germană, pentru că acolo suntŭ mai multe popóre recunoscute prin lege şi de faptŭ, suntŭ Germanĭ, Cehĭ, Polonĭ, Slovenĭ, Italienĭ, Românĭ ş. a. dér în statulŭ ungarŭ, unde după asigurările celorŭ dela putere nu esistă decâtŭ unŭ poporŭ maghiarŭ şi o limbă maghiară, unde, cum scrise fişpanulŭ dela Sighişóra într'unŭ album, numai acela póte fi patriotŭ, care e Maghiarŭ în tóte privinţele, ce înţelesŭ mai are în armată sĕ se foloséscă limba germană?

„Legea", ḍice fóia kossuthistă din Clujiu, „recunósce statŭ maghiarŭ, armată maghiară, care este parte integrantă a armatei ces. şi reg. şi regimente maghiare. In ce limbă sĕ vorbéscă dér statulŭ maghiarŭ, armata maghiară, regimentele maghiare, décă nu în limba maghiară? Dér br. Fejervary ne spune, că sĕ vorbéscă nemţesce!"

Cine ar puté sĕ susţină cu dreptŭ cuvêntŭ, că deducţiunile de mai susŭ nu suntŭ logice? Este logica faptelorŭ petrecute în cele două decenii dela înfiinţarea dualismului încóce, care vorbesce din rêndurile de mai susŭ.

Şi cei ce au lăsatŭ sĕ ajungă lucrurile acolo, ca tóte sĕ fiă maghiare în acestŭ statŭ, trebue sĕ supórte acuma şi consecinţele. Ĕr câtŭ pentru viitorŭ védă cum vorŭ scăpa de încurcătura în care s'au băgatŭ!

Căcĭ şi fără de esplicările, ce le-a datŭ în şedinţa de Lunĭ a camerei Seniorilorŭ din Viena contele Leo Thun, cumcă de când s'a întrodusŭ titulatura „Austro-Ungaria," se pierde totŭ mai multŭ consciinţa poporului pentru „împĕrăţia austriacă" şi Ungaria se desparte totŭ mai multŭ de ţĕrile celelalte aspirândŭ la uniunea personală, este aḍi clarŭ pentru orişĭ ce omŭ cu pătrundere, că dualismulŭ în forma lui de astăḍĭ nu se va puté susţiné pentru durată şi că resultatulŭ finalŭ va fi séu o separare totală a regatului ungarŭ de ţĕrile cislaitane, séu constituirea unui imperiu mare federativŭ.

Din afară.

Demersulŭ ce l'a făcutŭ *Pórta* de curêndŭ pe lângă cabinetulŭ din St. Petersburg în privinţa afacerilorŭ din Bulgaria a avutŭ unŭ nesuccesŭ completŭ. D. de *Giers* a rĕspunsŭ la tóte cestiunile lui Şakir-paşa mănţinêndu-se pe terenulŭ anteriorŭ şi evitândŭ de a se pronunţa asupra vre-unei din aceste cestiunĭ. In rĕspunsulŭ sĕu, ministrulŭ Ţarului a spusŭ, că *Rusia persistă a nu voi sĕ între în raporturĭ cu guvernanţii actualĭ bulgarĭ;* că consimţĕmêntulŭ Rusiei, în ceea ce privesce schimbarea completă a acestorŭ guvernanţĭ, e subordonatŭ alegerei succesorilorŭ lorŭ, pentru că partidulŭ care domnesce acum în Bulgaria, cuprinde elemente şi mai rele decâtŭ guvernanţii actualĭ; că Rusia nu voesce sĕ ia nicĭ o iniţiativă pentru desemnarea a 2 candidaţĭ ce s'ar presenta împreună cu prinţulŭ de Mingrelia pentru că vrea sĕ evite nisce supĕrărĭ, ca acelea ce le-a încercatŭ cu ocasiunea acestei din urmă candidaturĭ. In fine, d. de Giers a adausŭ că Pórta nevoindŭ şi Rusia neputêndŭ ocupa Bulgaria, sfătuesce pe Turcia sĕ caute mijloculŭ de a impune voinţele ei Bulgarilorŭ. Opiniunea care predomină în acestŭ momentŭ în cercurile politice rusescĭ este că Regenţa bulgară se va slăbi cu totulŭ şi că Rusia aştĕptă acestŭ momentŭ spre a eşi din reserva sa.

Ministru-preşedinte bulgarŭ *Radoslavov* continuă călĕtoria sa prin *Bulgaria*, întêmpinândŭ pretutindenea manifestaţiunĭ simpatice pentru regenţă. De altă parte, ministrulŭ de justiţiă *Stoilov* a plecatŭ la Viena fiindŭ însărcinatŭ, cum sĕ ḍice, cu o misiune şi anume ca, în vederea apropiatei deschiderĭ a Sobraniei, sĕ caute a se asigura de candidatulŭ la tronulŭ bulgarŭ şi că, afară de Viena, va visita şi alte capitale europene. In casŭ când prinţulŭ Alexandru ar refusa a se reîntórce în Bulgaria, Stoilov va căuta sĕ-şĭ asigure candidatura prinţului de Coburg. Guvernulŭ e decisŭ, ca în cursŭ de patru sĕptĕmânĭ sĕ resolve cestiunea într'unŭ felŭ séu altulŭ.

*

După cum comunică fóiă oficială a guvernului din *Petersburg*, la adresa de supunere ce i-a adresat'o *universitatea* în urma atentatului, Ţarulŭ a mulţămitŭ esprimându-şĭ speranţa, că ea va dovedĭ supunerea sa prin fapte şi nu numai pe hârtiă şi se va sili sĕ ştĕrgă gréua impresiune ce a produs'o asupra tuturora participarea studenţilorŭ la criminalulŭ planŭ. Impĕratulŭ încheiă cu cuvintele: Dumneḍeu sĕ binecuvinteze universitatea spre binele tuturora!

Ajutorarea membrilorŭ pressei în Francia.

Din Parisŭ se scrie dela 8 (20) Martie: „*Societatea generală, Creditulŭ industrialŭ şi comercialŭ şi Creditulŭ Lyonezŭ* au deschisŭ Marţĭ în 17 (29) c. liste de subscipţii pentru unŭ împrumutŭ de 10 milióne francĭ în favórea *membrilorŭ pressei.* Acéstă afacere, fără esemplu până acum în Francia, sémĕnă cu împrumuturile pentru Crucea Roşie, ce s'au încheiatŭ succesivŭ în Austria, Ungaria şi Italia. Răniţii în acestŭ casŭ suntŭ acei numeroşĭ invaliḍĭ ai pressei, carĭ n'au fostŭ în stare a-şĭ agonisi şi economisi atâta, încâtŭ sĕ-şĭ asigure pânea de tóte ḍilele pentru timpŭ de bólă, de lipsă şi de bĕtrâneţe.

Ceea ce în Francia se numesce *pressă*, este o lume de ḍiariştĭ şi pseudo-ḍiariştĭ, unŭ imensŭ *Pêle-mêle* de talente şi de naufragiaţĭ din tóte carierele. Miseria între aceştĭ ómenĭ este cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ maioritatea trăeşte fără grijă de aḍĭ pe mâne; la omŭ de importanţă, vine 20 de mediocrităţĭ séu nule. Erau sĕ se aranjeze mai de multe orĭ lotării spre a se fonda case de ajutorŭ pentru pressă; nicĭ una n'a reuşitŭ. In fine guvernulŭ, care e fórte democratŭ şi vrea sĕ-şĭ asigure pressa, s'a hotăritŭ sĕ contopéscă într'una tóte lotăriile din trecutŭ, dér cu condiţiunĭ, ce suntŭ de natură sĕ asigure succesulŭ.

In urma intervenţiunii ministrului de interne, Creditulŭ fonciarŭ a luatŭ asupră-şĭ aducerea la îndeplinire a operaţiunii şi spre acestŭ scopŭ s'a pusŭ în legătură cu institutele mai susŭ numite, care vorŭ deschide subscrierile şi au garantatŭ unŭ deplinŭ succesŭ. Emisiunea cuprinde 500.000 bonurĭ de câte 20 francĭ plătibile în 75 anĭ, parte prin câştigurĭ, parte prin alte premii. Cele 24,500 câştigurĭ ce suntŭ împărţite pe 75 anĭ şi variază între 100 şi 100,000 francĭ, represintă o sumă totală de 5,250,000 fr."

SCIRILE ḌILEI.

Ni se scrie din protopopiatulŭ 7. *Sarvadului*: „Vĕ împărtăşescŭ o scire durerósă privitoru la comunitatea bisericească gr. cat. din *Cehalulŭ românescŭ.* In nóptea de 20 Martie isbucnindŭ unŭ incendiu chiar din biserică, carea era de lemnŭ, s'a prefăcutŭ în cenuşă tóta biserica cu tóte cele din lăuntru şi cu clopote cu totŭ, carĭ tóte s'au estimatŭ în 2764 fl. Pre lângă aceea fiindŭ fórte aprópe casa parochială, abia 8 paşĭ depărtată de biserică, a arsŭ şi coperişulŭ casei parochiale cu tóte câte se aflau în podŭ suferindŭ preotulŭ Georgiu Modi o daună în clise (slănină.) lardurĭ bucate, (cucuruzŭ ovĕs) cânepă şi altele de preste 250 fl. Nĕcazurĭ preste nĕcazurĭ cadŭ preste acea comună. Moşiile locuitorilorŭ de acolo se vêndŭ cu toba pentru dare şi acele ajungŭ în mânile jidanilorŭ. Commassarea hotarului este în curgere, şi pentru aceea spesele trebue sĕ ésă în decursŭ de 4 anĭ după olaltă. Étă vine şi altŭ desastru peste ei cu incendiulŭ din 20 Martie. Biserica a fostŭ asigurată cu 300 fl., ér casa parochială în 150 fl. la banca „Transilvania." — Ar fi bine ca asigurările sĕ se facă cu sume mai marĭ, după valórea obiectelorŭ.

—x—

Metropolitulŭ şi Arhiepiscopulŭ *Mironŭ Romanulŭ*, care fusese în Pesta pe timpulŭ şederii Maiestăţii Sale acolo, s'a întorsŭ în Sibiiu.

—x—

Fóia „patriotică« »Budapesti Hirlap« Nr. 76 publicase cu mare alaiu scirea, că în *Toplița* „unŭ june valahŭ a omorîŭ pe mumă-sa“. Acum vine acelaşi diarŭ, Nr. 84, şi desminte scirea, dicêndŭ că fiulŭ ucigaşŭ n'a fostŭ valahŭ, ci unŭ *Săcuiu* pribegitŭ nu de multŭ prin comună, cunoscutŭ ca omŭ depravatŭ“.

—x—

Mare scandalŭ sa întâmplatŭ între »patrioţii“ „civilisatorî« din *Kun-St-Miclăuşŭ*. Intr'o şedinţă a senatului scolasticŭ de acolo s'au amestecatŭ în discuţiă şi unele persóne, despre carî se dice, că n'ar fi fostŭ îndreptăţite la acésta. Preotulŭ plebanŭ Balagh János, ca preşedinte alŭ senatului scolasticŭ, se provocă la gendarmî şi cu ajutorulŭ acestora scóse din sala de şedinţe pe cei nechiămaţî, scrie fóia oposiţională din Cluşiu.

—x—

Adunarea comitatului *Braşovŭ* a primitŭ erî ofertulŭ contelui Nemes pentru construirea proiectatei *căi ferate* dela *Braşovŭ la Sepsi-St. Georgî* şi dela *Braşovŭ la Zêrnescî*, delegândŭ şi o comisiune pentru încheiarea contractului.

—x—

»Deutsche Zeitung“ raportéză despre unŭ *nou scandalŭ poliţienescŭ în Pesta*. Printr'o întêmplare s'a descoperitŭ, că unŭ şirŭ întregŭ de funcţionarî dela căpităniа poliţienéscă a cercului Iosefstadt se mituiau de partide. Pornindu-se cercetare, s'au găsitŭ într'o cutiă ascunsă 40 de téncurî de acte disparute de multŭ, şi câteva sute de téncurî ce nu se găsescŭ. Mai departe s'au găsitŭ protocóle, din care se rupseră foi spre a se face muşama neregularităţile şi se lipiseră altele nouĕ. Foile din Pesta înregistréză numeróse casurî singuratice, în care se sistase cercetarea în contra delicteloră poliţienescî pentru unŭ bacşişŭ de bĕutŭ. Mai departe s'au defraudatŭ fórte mulţî banî întraţî din amende, raportându-se simplu că partida condamnată nu e în stare a plăti şi că prin urmare s'a renunţatŭ la amendă. Lucrurile ajunseseră aşa de departe, încâtŭ o servitóre, care făcuse fără resultatŭ arătare pentru o inşelătoriă comisă în paguba ei, a pututŭ dice în faţa unui comisarŭ civilŭ: „Şi tu eştî unŭ ticălosŭ ca toţî ceilalţî“, fără sĕ i se 'ntêmple ceva. Foile pestane îşî dau cu socotéla, că probabilŭ astfelŭ de lucrurî se petrecŭ şi la celelalte căpitănii cercuale şi facŭ nisce observărî nicidecum măgulitóre pentru căpitanulŭ supremŭ Török, care de trei anî şi jumĕtate n'a făcutŭ nicî o inspecţiune la căpităniile cercuale.

—x—

Fişpanŭ alŭ comitatului *Turda-Arieşŭ* s'a numitŭ contele Geza Bethlen, care şî-a şi ocupatŭ postulŭ.

—x—

Ingineruluŭ r. A. *Pahalla* din *Cluşiu*, care are sĕ îşî dea părerea asupra ofertelorŭ pentru restabilirea edificielorŭ erariale din Cluşiu, întorcêndu-se la 27 Martie n. acasă, găsi într'unŭ plicŭ adresatŭ lui o hârtiă de 100 fl., ce i o adusese în absenţă'i unŭ espresŭ. Dér fiindŭ că d-lŭ Pahalla n'a aşteptatŭ dela nimenea 100 fl., predete banii la redacţiunea lui »Kolozsvar« cu destinaţiunea pentru Kulturegylet. — Unde dai şi unde crapă!

—x—

După cum comunică „Kat. Lapok“, la direcţiunea geniului în Pesta se lucréză deja de sĕptĕmânî la nouĕle planurî de *fortificare a Budapestei*. O comisiune sub conducerea şefului statului majorŭ generalŭ alŭ comandei de corpŭ se ocupă de o lună cu stabilirea punctelorŭ din prejurulŭ Budapestei, potrivite pentru fortificare.

—x—

Cavalerii de industriă rĕsarŭ ca ciupercile în *Cluşiu*. O calfă de croitorŭ a sedusŭ pe mai mulţî ómenî sĕ'i dea haine pentru reparaţiă, dér găsi cu cale sĕ le ama neteze. Acum şéde la rĕcóre.

Institutulŭ „Albina.“

Sibiiu, 29 Martie 1887.

Astădî s'a ţinutŭ a XIV *adunare generală ordinară* a institutului de creditŭ şi de economii »*Albina*« din Sibiiu în presenţa a 29 membri, carî au represen tatŭ 464 acţiunî şi 186 voturî.

S'au cetitŭ raportulŭ direcţiunei, bilanţulŭ anului 1886 şi raportulŭ comitetului de supraveghiere. Din acestea estragemŭ următórele:

Crisa generală economică şi rĕsboiulŭ vamalŭ cu România au produsŭ o situaţiune regretabilă, care a avutŭ influinţa sa naturală şi asupra afacerilorŭ institutului, deórece acestea se estindŭ peste întregŭ teritorulŭ celŭ mai da aprópe atinsŭ, ocupândŭ loculŭ prim Braşovulŭ, unde institutulŭ îşî are filiala sa.

Din causa abundanţei de numerarŭ, cu care a luptatŭ institutulŭ, pentru a paralisa încâtva perderea la interesele depunerilorŭ ce au crescutŭ în urma încrederii publicului, s'au înlocuitŭ sume considerabile în hârtii de valóre, care deşi sigure au avutŭ la finele anului cursŭ mai micŭ decât la cumpĕrare; ér o parte a numĕrarului s'a elocatŭ la alte institute de banî. Debitorilorŭ li s'a acordatŭ la achitarea intereselorŭ şi anuităţilorŭ mai multe respirii decâtŭ de regulă. Cu tóte astea institutulŭ a progresatŭ şi s'au introdusŭ reforme în favórea publicului. S'a sistatŭ emiterea scrisurilorŭ fonciare 6% înlocuindu-le cu de 50%, aşa că dela 1 Ianuariu c. institutulŭ acordă imprumuturî hipotecare cu 1% interese mai eftinŭ.

Spre a scăpa pe ţĕranî de cămătarî, li-se acordă împrumuturî pe hipotecă până la suma de 100 fl., ceea ce pentru institutŭ nu aduce mai nicî unŭ folosŭ. Dér spre a salva pe agronomî de proletariatŭ — căcî pentru ei cu deosebire este întemeiatŭ institutulŭ — se aduce acestŭ sacrificiu. Pentru împrumuturile dela 10,000 fl. în susŭ s'au adausŭ la timpulŭ de amortisare 10 anî, aşa că se póte alege între periode de amortisare de 10, 20 séu 30 anî. S'a introdusŭ ramulŭ de împrumuturî cambiale cu acoperire hipotecară, aşa că ramulŭ creditelorŭ fixe s'a sistatŭ.

Se dă espresiune durerei adunărei generale pentru rĕposarea lui Constantinŭ Popasu şi George Mocsony de Foen.

La finele anului 1886 făceau *depunerile* 2.089,131 fl. 35 cr. *Escomptulŭ de cambii* 1.340.037 fl. 38 cr. *Creditulŭ hipotecarŭ* 1.039,997 fl. 77 cr.; acéstă sumă e asigurată prin hipotece representândŭ unŭ arealŭ de 58,622 jugĕre, 1078 orgii□ în valóre de 4.457,861 fl. fiindŭ cuprinse aci şi edificiile *Scrisurî fonciare* 6% 970 200 fl. *Credite fixe* 117.406 fl. 50 cr. *Imprumuturî pe efecte* 77,123 fl. 80 cr. *Credite de contŭ curentŭ* 99,765 fl. 75 cr. *Imprumuturî pe producte* 16,179 fl. 52 cr. *Monetă* 3,581 fl. 84 cr.

După cetirea acestora, adunarea generală dândŭ Direcţiunei pentru anulŭ de gestiune 1886 absolutorŭ, la propunerea d-lui protosincelŭ Nicanorŭ Frateşŭ notéză cu unanimitate atâtŭ Direcţiunei câtŭ şi corpului oficialilorŭ Institutului mulţămită protocolară.

Profitulŭ curatŭ alŭ anului 1886 de 45,710 fl. 16 cr. (la care filială din Braşovŭ a contribuitŭ cu 4295 fl, 11 cr.) se decide a se împărţi în modulŭ următorŭ: 1) dividendă după capitalulŭ socialŭ 15,000 fl. 2) a) la fondulŭ de reservă 4606 fl. 50 cr. b) tantiemă pentru membrii direcţiunei 3.071 fl. c) tantiemă pentru directorulŭ esecutivŭ 614 fl. 20 cr. d) tantiemă pentru dirigentulŭ filialei din Braşovŭ 307 fl. 10 cr. e) tantiemă pentru oficialii institutului plus remuneraţiune 1250 fl. f) pentru scopurî de binefacere 1228 fl. 40 cr. 3) g) superdividendă acţionarilorŭ 15,000 fl. h) amortisare din casa institutului 2000 fl. şi i) la fondulŭ de pensiunî alŭ funcţionarilorŭ institutului 2632 fl. 96 cr. Pe basa acestei distribuţiunî dividenda anului 1886 se ficséză cu 10%, adecă 10 fl. de acţiune.

Suma de fl. 1228 40 cr. destinată pentru scopurî de binefacere s'a decisŭ a se împărţi în modulŭ următorŭ: 1. Asociaţiunei transilvane pentru şcóla civilă de fete fl. 600 2. Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu pentru şcóla elementară română de fete fl. 200. 3. Reuniunei române de cântărî din Sibiiu fl. 100. 4. Infiinţândei reuniunî române de agricultură din comitatulŭ Sibiiului fl. 100. 5. Reuniunei pentru înfrumseţarea oraşului Sibiiu fl. 25. 6. Reuniunei pompierilorŭ din Sibiiu fl. 25. 7. Reuniunei române de cântărî şi de gimnastică din Braşovŭ fl. 100. 8. Fondului studenţilorŭ miserî în Blaşiu. fl. 53 40 cr.

Procedându-se la alegerea membrilorŭ de Direcţiune se realegŭ d. d. Iosifŭ Sterca Şiuluţiu din Sibiiu şi George Popŭ din Băsescî, éră în loculŭ membrului rĕposatŭ Constantinŭ Popasu, domnulŭ Ioanŭ G. Ioanŭ din Braşovŭ.

Impĕratulŭ Germaniei.

Diarulŭ parisianŭ „*Figaro*“ publică din incidentulŭ aniversărei a 90-a a dilei nascerei împĕratului Wilhelm următorulŭ interesantŭ articulŭ:

Pentru unŭ cronicarŭ, într'adevĕrŭ, Wilhelm I, regele Prusiei, împĕratulŭ Germaniei, este celŭ mai puţinŭ complicatŭ din personage. Are elŭ vre-o pasiune, vr'unŭ gustŭ rĕsăritŭ, vre-o mania? — Nu. Elŭ nu este nicî omŭ de litere, nicî făcĕtorŭ de vorbe frumóse istorice ca predecesorulŭ sĕu, nu este artistŭ, ca atâţî prinţişorî, sateliţii sĕi astădî; elŭ nu are trebuinţă de luxŭ; nu este nicî devotŭ, nicî liberŭ cugetătorŭ, nicî mâncăciosŭ, nicî beutorŭ: înainte de tóte, elŭ e militarŭ în tótă puterea cuvêntului.

Printre atâta gloriă şi sguduire Wilhelm I. nu s'a abătutŭ dela calea cea bună burgesă din anii sĕi de adolescenţă şi de sĕrăciă. Éta-lŭ ajunsŭ, fără vre-o altă bólă decâtŭ bĕtrâneţele, la maiestatea a nouĕdecî de anî ai sĕi, plinŭ de credinţă, că Provedinţa mai are încă nevoiă de dênsulŭ, şi că este într'u adevĕrŭ în Europa bunulŭ păstorŭ alŭ popórelorŭ, dătătorulŭ de pace.

Când eştî presentatŭ Maiestăţii sale, cea dântêiu a sa ochire este de a te mĕsura: — husarŭ? dragonŭ? pare că ar visa în modŭ machinalŭ acéstă ochire. Ai înainte-ţî unŭ cuirasierŭ falnicŭ, corectŭ închingatŭ într'o uniformă négră cu împodobirî roşii, nicî de felŭ desformatŭ de vĕrstă.

Publiculŭ berlinezŭ crede bucurosŭ că împĕratulŭ nu se ţine aşa dreptŭ decâtŭ prin ajutorulŭ vre-unui corsetŭ-cuirasă, împĕratulŭ nu pórtă nimicŭ de felulŭ acesta; singura sa cuirasă este deprinderea aprópe seculară cu paradă şi cu disciplină. Faţa este tăbăcită şi sbârcită într'unŭ modŭ estra ordinarŭ, privirea este suferindă, dér gura zimbesce, şi cu unŭ gestŭ, nicî prea cavalerŭ, nicî prea bĕtrânescŭ, bĕtrânulŭ militarŭ rĕsucesce, vorbindŭ, vêrfurile mustăţilorŭ sale albe.

Impĕratulŭ nu vorbesce decâtŭ cu frase scurte, cu apĕsare şi totdeodată cu acea bolborosélă pripită a militarilorŭ bĕtrânî, carî preferŭ mai bine strânsorile solide de mână decâtŭ discursurile frumóse. Hohenzollernii suntŭ cu deosebire darnicî de strinsorî de mână. Impĕratulŭ scie binişorŭ franţuzesce, dér nicîodată n'a avutŭ pretenţii întru acésta.

Elŭ scie mai bine englezesce, consecinţă a şederei sale în Englitera, când cu evenimentele din 1848, şedere de care principele exilatŭ s'a folositŭ de asemenea

---

FOILETONŬ.

Cum scriu Ungurii istoria?

(Urmare.)

Óre acéstă procedură n'a trebuitŭ sĕ deştepte credinţa în soldaţî, atâtŭ ungurî, câtŭ şi valachî, că Horia prădéză fiindŭ însărcinatŭ de împĕratulŭ? Această procedură a soldaţilorŭ era cunoscută când a fostŭ Deva asediată. O di după aceea învinseră Ungurii pe asediatorî şi esecutară 44 de prisonierî după procedura statară. Ce-i dreptŭ forma legală n'a fostŭ împlinită dér cei fugăriţî spăriaţî recăpătau dreptulŭ lorŭ naturalŭ de a se apĕra pe sine înşişî, îndată ce vedeu, că guvernulŭ nu îi apĕră, séu nu voiesce sĕ-i apere. Óre colonii englezî atacaţî de bandele irlandeze séu farmerii atacaţî de Indienî, au aşteptatŭ, până ce au venitŭ miliţia? Şi de sigurŭ revoluţia valachă n'a fostŭ cu nimicŭ mai umană şi mai îndreptăţită, ca cea de acolo.

Când au vĕdutŭ revoltaţii, câtŭ de uşorŭ potŭ deveni stăpânî peste ţinuturî, n'au persecutatŭ numai pe Ungurî, ci năvăliră asupra proprietăţilorŭ Camerei şi nu cruţau nicî pe soldaţî.

Abrudulŭ şi Roşia montană fură în 7 Noemvre jefuite. Aci eşî la lumină caracterulŭ religiosŭ alŭ revoluţiunei. Ei publicau în gura mare, că ordinulŭ luiDumnedeu şi alŭ împĕratului e: „Că cine nu aparţine religiunei neunite, şi nu pórtă haine valache, sĕ fiă trasŭ în ţépă séu decapitatŭ.“ Şi cu tóte acestea loct. colonelŭ Schulz tractă în 21 Noemvre cu Horia ca cu o putere, ce pórtă rĕsboiu.

Décă împĕratulŭ n'a permisŭ ca nobilii sĕ se opună părerilorŭ sale, de altă parte nu era aplicatŭ nicî a suferî faptele brutale ale Valachilorŭ. Planulŭ sĕu ar fi fostŭ, sĕ pună capĕtŭ revoluţiunei câtŭ mai repede dér fără vĕrsare de sânge. Gr. Hadick a lucratŭ unŭ planŭ amĕrunţitŭ de rĕsboiu, după care Preiss, cu puterea militară pusă sub comanda lui putea nimici revoluţiunea până în 13, celŭ multŭ 18, décă va fi încunosciinţatŭ de iruperea ei. Această singură hârtiă contestéză totŭ, ce ar acusa pe consiliulŭ de rĕsboiu séu pe împĕratulŭ de conivenţă. Se înţelege decî de sine, că vestile despre încingerea revoluţiunei, pe care guvernulŭ o privea încă în 14 ca o cestiune naţională şi religiósă, au produsŭ mare sfadă. Neresoluţiunea generalului a corĕspunsă totŭ atâtŭ de puţinŭ intenţiunilorŭ împĕratului ca şi pripita procedură a Ungurilorŭ din Deva. Preiss, asupra căruia în linia dintêiu cade vina că s'a vĕrsatŭ atâta sânge nevinovatŭ fŭ pensionatŭ în 20 Noemvre şi generalulŭ Fabris denumitŭ comandantŭ. Pe Devenii însĕ îi declară ca ómenî nepăsătorî şi impertinenţî, carî fără de a mai cerceta esecută la mórte. Şi cu tóte acestea numai cruţarea póte duce la scopŭ.

Cererî de graţiare şi pertractărî erau berechet. Loc.-colonelulŭ Schulz provocă pe revoltaţî în două rândurî, sĕ depună armele. Mediculŭ de ochî Molnár, totŭ unŭ Valachŭ, a fostŭ trămisŭ cu acelaşî mandatŭ în lagĕrulŭ lorŭ. Episcopulŭ neunitŭ încă se întrepuse cu influinţa sa. Persecutaţii puteau afla cu siguranţă, că împĕratulŭ desaprobă procedura lorŭ. Ei au promisŭ totdeauna că se vorŭ supune şi Iosifŭ aştepta în totŭ momentulŭ vestea că s'a restabilitŭ pe deplinŭ liniştea.

Am ajunsŭ la punctulŭ acela, la care se clarifică cestiunea şi se dovedesce, că revoluţiunea n'a fostŭ numai unŭ rĕsboiu de sclavî provenitŭ din lealitatea exagerată către împĕratulŭ, ci a fostŭ îndreptată contra apĕsării Ungurilorŭ. Ei nu puteau aştepta mai multŭ decâtŭ amnestia şi îmbunătăţirea sorţii lorŭ. Tóte acestea li s'au promisŭ, dér Horia făcea pretensiunî mai marî. După aceea începe a procede ofensivŭ contra miliţiei, atuncî când se aştepta, sĕ se supună. La 29 Noemvre deveni stăpânŭ peste Ilia de lângă Mureşŭ, loculŭ natalŭ alŭ lui Gavriilŭ Bethleu. Poporulŭ sĕu se luptă contra soldaţilorŭ împĕrăteştî. Atuncî i se dete titlulŭ de principe, ba chiar şi de rege alŭ Daciei, precum adeveresce documentulŭ contelui Ludovicŭ Kálnoky, comitele supremŭ alŭ comitatului Turda. Cluşiulŭ e apĕratŭ de ce-

pentru a studia puţinŭ şi a completa, mai alesŭ pentru studiile istorice, instrucţiunea sa, care a fostŭ în vecĭ mai puţinŭ decâtŭ strălucitóre.

Imperatulŭ n'a fostŭ nicĭodată unŭ literatŭ; sciinţa, ca şi arta, îi este absolutŭ închisă; elŭ nu se interesézá nicĭ chiar de literatura germană. A cetitŭ numai unŭ sigurŭ romanŭ francesŭ, „Ebreulŭ rĕtĕcitorŭ“, de Eugène Suë. Pe masa lui nu se află decât broşure relativŭ la armată, şi, în tóte sĕptĕmânele, elŭ rĕsfoeşte imaginele din „Ilustraţiune“, din „Graphic“, din „London-News“. Nimenĭ n'a vĕḑutŭ pe împĕratulŭ (precum nicĭ pe d. de Bismarck, Moltke şi tótă generaţiunea acésta de eroi) într'unŭ museu; şi véra trecută, cu chiu cu vai, până în óra din urmă, abia au pututŭ sĕ-lŭ ducă sĕ deschidă esposiţiunea Belelorŭ-arte din Berlinŭ, consacrândŭ centenarulŭ salóneloru berlinese.

Impĕratulŭ nu se duce nicĭodată la concertŭ; drama şi comedia nu-lŭ intereséză nicĭdecum; opera este singura sa distracţiune, elŭ nu lipseşte de felŭ dela nicĭ unŭ baletŭ şi, în serile de paradă, elŭ dă trei pătrare din sală oficerilorŭ din Berlinŭ şi pune sĕ li se serve unŭ baletŭ năprasnicŭ.

*

Vocea împĕratului este o bună voce grósă militară, simpatică şi seriósă, tăiată de intonaţiunĭ încordate şi leale, cu ceva fatalistŭ şi misticŭ. Încă şi astăḑĭ în ceremoniele oficiale, vocea bĕtrânului suveranŭ rĕsună mai bine decâtŭ a fiului sĕu, care este cam ascuţită şi înecată.

Mistică şi fatalistă, am ḑisŭ despre acéstă voce. Şi, auḑind'o cineva are aprópe destăinuirea acestui caracterŭ întregŭ şi a acestei vieţĭ întregĭ. Inchipuiască'şĭ cinevă unŭ principe crescutŭ în viscolulŭ invasiunilorŭ lui Napoleonŭ I., care s'a făcutŭ mare într'o curte sĕracă, ajungĕndŭ la tronŭ la şéseḑecĭ de anĭ şi atuncĭ, împinsŭ printr'unŭ instinctŭ neînvinsŭ de slăbiciune de a se agăţa, în faţa şi în contra tuturorŭ, de unŭ ministru paradoxalŭ, neastĕmpĕratŭ, îngrozitorŭ, care îi cade ca unŭ aerolitŭ şi alŭ căruĭ caracterŭ este tocmai opusŭ cu alŭ sĕu, aruncându-se în fie-care séră în genunchĭ ca sĕ ceară slatŭ dela D ḑeu, blăstĕmândŭ „pe acestŭ tiranŭ, pe acestŭ despotŭ,“ care ilŭ împinge la rĕsboiulŭ „fratricidŭ« dela 1866, care face ca sĕ nu-lŭ mai salute supuşii sĕi pe stradă, care îlŭ împinge mai alesŭ la estremitatea cea mai simţibilă, ce póte fi la inima sa înbuibată de legitimitate: desposesiunea Hanovrei, a Saxoniei, Wurtembergului, a Meklemburgului, etc., şi pururea cedândŭ, şi în fine adusŭ, prin o seriă de trium furĭ neauḑite, a rĕsbuna pe mama sa de impertinentele lui Napoleonŭ I. a merge la Versailles sĕ reardice titlulŭ căḑutŭ de împĕratŭ alŭ Germaniei, a fi în fine patriarchulŭ europeanŭ, pe care ilŭ cântă aḑĭ liricii pressei nemţescĭ.

Prin graţia lui D-ḑeu — acéstă formulă este în gura lui Wilhelm I., mai multŭ decâtŭ o formulă tradiţională a tronului, şi ne aducemŭ aminte cum elŭ binecuvêntézá provedinţa în capulŭ buletinelorŭ sale de rĕsboiŭ. Wilhelm *Victoriosulŭ* este n greş tŭ dintre toţĭ Nemţii, şi mai bine dintre toţĭ Prusiacii, acela, căruia aceste evenimente prodigióse au lăsatŭ mai puţină trufiă. Şi nu numai înaintea Europei, séu înaintea publicului germanŭ, dér totŭ atâtŭ şi înaintea familiarilorŭ sĕi din palatŭ, şi în momentele cele mai puţinŭ oficiale, suveranului îi place sĕ repeteze: »Că D-ḑeu a făcutŭ totŭ;« că nu a fostŭ elŭ decâtŭ unŭ instrumentŭ „umilŭ;“ că D ḑeu l'a alesŭ pe dênsulŭ, omŭ de răbdare, de fidelitate şi de disciplină, atuncĭ, când rĕndulŭ Prusiei şi alŭ unităţii germane au venitŭ, şi pentru pacea Europei.«

*

Pacea Europei! Ea se odihneşce în portofoliulŭ roşu alŭ cuiva, care nu învócă de felŭ graţia lui D ḑeu şi nu se simte instrumentulŭ Provedinţei precum nicĭ alŭ suveranului sĕu. Acela a spusŭ într'o ḑi devisa sa, şi acéstă devisă este tocmai cea din urmă, pe care ş'o fi ales'o stăpânulŭ pe care era chematŭ a'lŭ servi: »Bóla cea mare din acestŭ seculŭ este frica de responsabilitaţĭ«.

Cancelarulŭ nu se duce în tóte ḑilele la palatŭ. Când afacerile nu suntŭ séu nu *trebuescŭ* sĕ fiă importante, fiulŭ sĕu Herbert merge la împĕratulŭ. Contele Herbert îşĭ însuşesce deprinderile tatălui sĕu, imitéză scrierea lui şi se simte deja cu temeiu cancelarŭ viitorŭ.

Cancelarulŭ vine în totd'auna la împĕratulŭ în trăsură închisă; dealtminterea elŭ nu se arată nicĭ odată Berlinesilorŭ decâtŭ numai călare, în uniformă, în aleulŭ Dumbrăvei, şi nu'lŭ veḑĭ nicĭodată nicĭ la spectacolŭ nicĭ la serbările dela curte. Cancelarulŭ este închingatŭ în uniforma sa de cuirasierŭ galbenŭ: elŭ îşĭ lasă şapca în trăsură şi îşĭ ia formidabila sa cască de metalŭ lustruitŭ. Elŭ intră, străbate vestibululŭ, cu capulŭ susŭ, ca stăpânŭ. ţinêndŭ sub braţŭ portofoliulŭ sĕu roşiu. Elŭ n'a mai avutŭ nevoiă sĕ 'şĭ facă unŭ capŭ, natura 'l-a servitŭ în modŭ monstruosŭ, şi se înţelege că atuncĭ când cineva póte presenta la lume acea taliă de uriaşŭ într'o uniformă aşa de barbară, şi nisce sprîncene albe aşa de teribile, elŭ póte de asemenea sĕ 'şĭ permită şi óre-carĭ »responsabilităţĭ.«

Câte odată, cancelarulŭ face anticameră, atuncĭ elŭ este curiosŭ de observatŭ. »Elŭ are positivŭ aerulŭ unui rătăcitŭ, elŭ scormonesce cu privirĭ nebune prin prejurŭ, se opresce deodată ca sĕ se scarpine pe obrazŭ precum, face la Reichstag când e sĕ vorbiască, se uită la tine fără sĕ te vĕḑă, scl. — Cancelarulŭ intră în cabinetulŭ împĕratului: conferinţa începe. Aci totŭ ce se póte ḑice este că, deşi cancelarulŭ este stăpânulŭ, elŭ se arată către suveranulŭ sĕu umilŭ la culme, pĕtrunsŭ de veneraţiune şi totŭ ca şi în publicŭ, îlŭ numesce „stăpânulŭ meu« şi se proclamă »bĕtrânulŭ sĕu servitorŭ.“ Nu póte fi cineva mai realistŭ. (Va urma)

Procesulŭ anarchiştilorŭ în Viena.

(Fine).

Acusatulŭ Kratochwill spune cum împreună cu Kaspari, Wawrunek, Koci, fabricau bombe, pumnale, umpleau sticle cu acidŭ sulfuricŭ, spre a incendia, pregăteau materiă esplosibilă. Scopulŭ incendielorŭ era sĕ înspăimânte pe marii capitaliştĭ şi sĕ schimbe starea lucrătorilorŭ. La incendiare avéu sĕ ia parte şi acusaţii Höfermeier şi Schwechla. Unii din acusaţĭ ḑicŭ că au fostŭ împinşĭ la astfelŭ de acte prin ameninţarea consoţilorŭ lorŭ. Acusatulŭ Höfermeier ḑice că cu incendiările căutau sĕ îndupleee a li se ţiné în sémă dorinţele şi pretenţiunile. Idea d'a se da semnŭ de viéţă din partea anarchiştilorŭ a pornitŭ dela Koci. Acusatulŭ Kaspari ḑice, că décă n'a incendiatŭ şi a îngropatŭ sticlele causa a fostŭ că la astfelŭ de fapte se cerŭ persóne decise şi tăinuitóre.

După ce s'au cetitŭ încă câteva note poliţienesc despre acusaţĭ, procurorulŭ îşĭ retrage acusarea contra lui Müller, ca unulŭ care n'a luatŭ parte nicĭ la desbaterĭ nicĭ le întreprinderile anarhiste ale celorlalţĭ acusaţĭ. Preşedintele pronunţă sentinţa că e achitatŭ şi dispune sĕ fiă liberatŭ.

După acestea au urmatŭ pledoariele apĕrătorilorŭ, câte unulŭ pentru câte doi acusaţĭ

Lunĭ s'a pronunţatŭ sentinţa şi anume: Kratochwill fù condamnatŭ la 20 anĭ. Schwechla, Höfermeier şi Wawrunek la câte 15 anĭ, Kaspari la 16 anĭ, Bullacher la 12 anĭ, Stieber la 9 anĭ, Kopetzky la 8 anĭ, Schustaczek şi Friedmann la câte 6 anĭ, Hospodsky la 5 anĭ, Zappoth la 1 anŭ, Rischawy la 6 lunĭ carceră grea, Kratochwill şi la închisóre întunecósă în 3 Octomvre din fiecare anŭ. Kratochwill, Wawrunek şi Kaspari pe lângă acésta suntŭ şi espulsaţĭ pentru totdéuna din Austria de josŭ. Buzek a fostŭ achitatŭ.

Acusaţii se adunară apoi la unŭ locŭ, îşĭ făcură unii altora observărĭ şi vorbiră cu apĕrătorii. Kaspari salută publiculŭ. Ceĭ mai mulţĭ condamnaţĭ se arătară cu curagiu, unii dovediră unŭ indiferentismŭ demonstrativŭ. Soţia lui Schwechla plângea amarŭ, vĕetându-se că ce sĕ încépă acum cu copii. Condamnaţii fură duşĭ apoi în închisóre.

Ultime scirĭ.

Viena, 29 Martie. — Regele şi Regina României au sositŭ aḑĭ după améḑĭ aci, fiindŭ cordialŭ salutaţĭ de împĕratulŭ, care purta uniformă de mareşalŭ, decoratŭ cu „Steaua României.“ Maiestatea Sa sărută mâna reginei. După trecerea în revistă a companiei de onóre din regim. 24 de inf., în fruntea căreia sta comandantulŭ ţĕrii şi după primirea salutărilorŭ membrilorŭ ambasadei române, ale membrilorŭ românĭ ce se află în Viena la conferinţa vamală, precum şi ale altorŭ somităţĭ ce au apărutŭ la gară, plecă împĕratulŭ cu regele într'o trăsură, regina cu soţia ambasadorului Mavrogheni într'altŭ echipagiu la castelŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PARISŬ, 31 Martie. — Camera a votatŭ eu 290 contra 220 voturĭ tóte creditele suplimentare, şi astfelŭ prin acésta s'a înlăturatŭ o crisă de cabinetŭ.

LONDRA, 31 Martie. — Biuroulŭ „Reuter“ află din Petersburgŭ, că erĭ s'a comisŭ în Gacina unŭ nou atentatŭ asupra Ţarului. Ţarulŭ n'a fostŭ rănitŭ. Nu suntŭ cunoscute amĕnuntele.

DIVERSE.

Legiunea străinilorŭ în Algeria. — Din Viena se comunică următórea întêmplare aventuriósă: Comisarulŭ rayonului poliţienesc din Prater, ca era de serviciu i se presentă în ḑilele acestea unŭ flăcău de 18 anĭ cu o legătură în mâna dréptă, care conţinea haine milităresci francese, şi îi comunică că este fără adăpostŭ, cu care ocasiune îi eneră o istoriă de totŭ straniă, alŭ căreĭ deplinŭ adevĕrŭ se dovedeşte prin documentele francese ce le avea flăcăulŭ cu numele Franciscŭ Husina, din Karolinenthal în Boemia. Husina istorisesce, că ar fi călĕtoritŭ în anulŭ 1884 la Parisŭ, ca acolo prin ajutorulŭ unchiului sĕu, care era chelnerŭ într'unŭ hotelŭ, sĕ-şĭ capete unŭ locŭ. Când trecŭ la Besançon graniţa, fù opritŭ de unŭ gendarmŭ spre a se legitima, ceéa ce şi făcù. Cu tóte acestea cerù organulŭ poliţiei francese ca sĕ-lŭ urmeḑe. Arestatulŭ se duse fără obiecţiunĭ până la unŭ biurou, unde subscrise unŭ procesŭ verbalŭ, din care nu pricepù nimicŭ, deórece nu scia franţuzesce. După aceea fù dusŭ fără voinţă la gară de unde plecă unŭ trenŭ la Marsilia. Acolo fù îmbarcatŭ Husina dimpreună cu mai mulţĭ soţĭ de aceeaşĭ sórtă, mai cu sémă Germanĭ (?) într'unŭ vaporŭ şi transportaţĭ pe ţĕrmulŭ Africei. Acolo pricepù elŭ abia, că are sĕ servéscă în legiunea străinilorŭ. Până în Februariu 1885 rĕmase Husina în garnizónă în Algeria, apoi fù dusŭ pe o corabiă cu drapelŭ francesŭ în Tonchinŭ. Acolo luă parte la luptele Francesilorŭ contra Tonchinesilorŭ, până ce după neşce grele frigurĭ fù trimisŭ în spitalulŭ militarŭ din Saint Marguérite. In 9 Ianuariu alŭ acestui anŭ sosĭ Husina la Cannes şi de aicĭ la Marsilia, unde desertă. Ajungêndŭ cu drumulŭ de ferŭ până la Nizza călĕtorĭ aventurierulŭ pe josŭ până la San-Remo, unde îi dădù consululŭ austro-ungarŭ Schneider mijlóce pentru reîntórcerea sa în patriă. In Viena nu-i succese a-şĭ căpĕta ocupaţiune, şi de aceea se vĕḑù silitŭ a recurge la poliţiă pentru adăpostŭ.

Necrologŭ. Tînĕrulŭ de bună speranţă *Vasiliu Vutca*, juristŭ, în etate de 25 anĭ, în urma unui morbŭ greu şi îndelungatŭ, a rĕposatŭ Vinerĭ la 6 (18) Martie. Rĕmăşiţele pămĕntescĭ s'au aşeḑatŭ spre vecînica odihnă în cimiterulŭ comunŭ din Comiţigŭ, Dumineca la 8 (20) Martie.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

---

tăţenii sĕi, în Sătmarŭ, Bihorŭ şi Maramurĕşŭ domnesce spaima că se începe mişcarea. In ţinuturile de lângă Şomeşŭ se ivescŭ emisarii lui Horia strigândŭ poporului sĕ se alieze cu elŭ, căcĭ décă nu „vai de sufletulŭ lui.“ O rĕscólă generală de ţĕranĭ, la care aveau sĕ ia parte chiar şi Sĕcuii, era posibilă. Se lăţĭ vestea, că ei aşteptă ajutorŭ dela puterile esterne de confesiunea lorŭ. Şi câţĭ haiducĭ nu se potŭ alia cu ei din Valachia. Nobilimea a vĕḑutŭ, că numai prin o grabnică înarmare se póte mântuĭ. Cum a ḑisŭ ironicŭ împĕratulŭ, chiar şi bărbaţii nu numai femeile, până şi din Pojunŭ, se temeau. Lupta generală religiósă, naţională şi socială, pe care împĕratulŭ voia s'o împedece prin graţiare şi trăgănare, părea că irupe.

Cine au fostŭ bărbaţii de carĭ tremura nobilimea ungurĕscă? Horia şi consoţii sĕi Cloşca şi Crişanŭ au fostŭ nişce ţĕranĭ ciobanĭ de pe treapta cea mai de josŭ de cultură. Horia — adecă Nicolau Ursu — a căpĕtatŭ acéstă polecră, fiindŭ că obicĭnuia a cânta când era în voiă bună. Consilierii sĕi Cloşca şi Crişanŭ celŭ setosŭ de sânge, putéu ceti şi scrie totŭ atâtŭ de puţinŭ ca şi elŭ, aşa încâtŭ a trebuitŭ sĕ-şĭ ţină unŭ secretarŭ ungurescŭ*)! Se vorbea şi de unulŭ cu numele Salis, unŭ

*) Ce sĕ-i facĭ? Ungurulŭ şi pe atuncĭ era »marele învĕţatŭ alŭ lumii!« N. Tr.

ofiţerŭ prusianŭ, că ar fi adevĕratulŭ capŭ alŭ revoluţiunei, însĕ presenţa lui nu e dovedită, şi de altă parte totŭ cursulŭ rĕscólei nu dă semne nicĭdecum de o strategiă militară. Jancovicĭ în 27 Noemvre se pune încâtva pe partea lorŭ, Décă nu greşimŭ, pe capĭ îi ajută la rĕscólă periculŭ lorŭ personalŭ, căreia erau espuşĭ ca ceĭ ce avéu responsabilitatea pentru faptele poporului. Instinctulŭ ascunsŭ póte i-a făcutŭ şi pe ei ca pe aderenţii lorŭ sĕ spereze şi sĕ creadă, că procedura lorŭ nu o privesce împĕratulŭ ca crimă. Nenumĕraţĭ haiducĭ, desertorĭ şi concediaţĭ, carĭ luaseră parte la cele dintâiu fapte teroristice, săriră într'ajutorŭ. Hesitarea miliţiei îi întărĭ în speranţele lorŭ. Şi când fură convinşĭ despre desaprobarea împĕratului, nu mai putură lăsa lucrulŭ baltă. Sângele vĕrsatŭ îi mâna înainte căcĭ graţia oferită nu privea nicĭ pe capĭ, nicĭ pe desertorĭ. Aceştia trebuiau sĕ sfîrşéscă ca revoltanţĭ, décă nu voiau sĕ sufere dréptă pedépsă pentru faptele lorŭ. De aceea sĕ împrăştiă tótă grămada, îndată ce întrevenirá resolutŭ soldaţii, şi numai câţiva s'au retrasŭ în pădurĭ. Ceata lui Horia n'a fostŭ nicĭodată capabilă de luptă. Chiar când era terórea mai mare în 7 Noemvre, a scrisŭ vicecomitele din Bradŭ, că numai câţĭ-va au puscĭ, armatura lorŭ constă din bâte şi furcóie. Scurta lorŭ stăpânire au avutŭ s'o mulţămĕscă numai surprinderii neaşteptate şi mulţimei lorŭ.

In fine întrevenĭ miliţia cu energiă. Iosifŭ manifestă în totŭ decursulŭ lunei lui Noemvre órecare simpatiă către Valachĭ şi încă în instrucţiunea dată contelui »căcĭ décă omenimea e prea maltratată, şi arculŭ prea tare întinsŭ, de sigurŭ că se rupe.“

Acum însĕ numai amână lucrulŭ. Elŭ vede necesitatea de a se vĕrsa sânge şi constată, că Schulz a stricatŭ totulŭ. Causa acestei schimbărĭ constă într'aceea, că elŭ a recunoscutŭ, că revoluţiunea nu e îndreptată numai în contra domnilorŭ, ci în contra orĭ-căruĭ stăpânirĭ. Chiar şi propunerea următóre a lui Hadick, pe care a făcut'o bĕtrânulŭ soldatŭ sub impresiunea rugării comitatului Huniădóra, trebue că încă a înfluinţatŭ asupra împĕratului.

„Representanţa, care mĭ-a trămis'o nobilimea din comitatulŭ Huniădórei relativŭ la grózava procedură a Valachilorŭ revoltaţĭ, la periculŭ încă nedăláturatŭ ce ameninţă ţéra şi înaltele interese ale M. E., relativŭ la planulŭ întăritŭ cu jurămêntŭ alŭ acestei *neînfrânate naţiunĭ*, care nĭ s'a înmânatŭ cu posta de aḑĭ, ce-i dreptŭ în modŭ necuviinciosŭ, nu potŭ întârḑia conformŭ curatelorŭ mele datorinţe a-lŭ aşterne în originalŭ şi traducere M. E.“

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Martie st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	101 90
Rentă de hârtiă 5%	88 55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 25
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 75
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.50
Renta de hârtiă austriacă	80.80
Renta de arg. austr.	81.50
Renta de aurŭ austr.	113 60
Losurile din 1860	133.50
Acțiunile băncei austro-ungare	881.—
Act. băncei de creditŭ ung.	287.30
Act. băncei de creditŭ austr.	285.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.—
Napoleon-d'orĭ	10.09
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.65
Londra 10 Livres sterlinge	127.80

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 16 Martie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91—	91½
Renta rom. amort. (5%)	94—	94½
» convert. (6%)	84—	84½
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	100—	101½
» „ „ (5%)	84½	85—
» » urban (7%)	96½	97¼
» » » (6%)	91—	92—
» » » (5%)	81—	82—
Banca națională a Românieĭ 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	18.¼	18.¾
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 31 Martie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.45	Vênd.	8.49
Argint românesc	»	8.40	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	10.05	»	10 09
Lire turcescĭ	»	11.40	»	11.45
Imperialĭ	»	10.40	»	10.45
Galbenĭ	»	5 95	»	6.—
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	112.—	»	113.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Anunțŭ de esarendare.

Bunulŭ comasatŭ dela Bucerdea grânósă aprópe de Blașiu, cu stațiunea de cale ferată în Crăciunelŭ, care este proprietatea fondului Basilitanŭ din Blașiu, constătătorŭ din circa 500 jugĕre locŭ arătorŭ și grădinĭ, 260 jugĕre fênațĕ, împreună cu dreptulŭ regalŭ de cârciumăritŭ, se dă în arêndă pe calea licitațiunei publice, pe periodulŭ de 6 (șése) anĭ, începêndŭ din 1-ma Ianuarie 1888 până la 1-ma Ianuarie 1894.

Licitațiunea se va ținé în **21 Aprilie a. c. st. n. la 2 óre p.** m. în cancelaria advocaturei archidiecesane. — Doritorii de a licita au a depune unŭ vadiu de 10% dela suma de esclamare de 6000 fl. v. a.

Până la începerea licitațiunei se primescŭ și oferte sigilate provĕdute cu vadiulŭ de 10% întru atâta, încâtŭ în acelea se va oferi o sumă fixă, și oferentele va declara că cunósce condițiunile de licitațiune și le primesce. Condițiunile de licitațiune se potŭ vedé în cancelaria subscrisului.

Blașiu, în 26 Martie 1887.

Ludovicŭ Csato.
advocatŭ archidieces.

3—3

Tarifa anunțurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6
Pentru inserțiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularitățĭ la primirea diarului onor. abonațĭ suntŭ rugațĭ a ne încunosciința imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	--	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cacerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.5[illegible]	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.5[illegible]
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11 05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.[illegible]2	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mező-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	--
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.[illegible]0	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.0[illegible]	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4.52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4.10	5.45	—.
Aradŭ	4 30	6.—	7 04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6[illegible]9	7.37	—
Bêrzova	6 28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1 29	1.41	--

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9 08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 4[illegible]
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.1[illegible]	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12 05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9 01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ